

gre ut hys ut libri manib⁹ duc vñ locue
cre ut p̄f p̄t vñq⁹ manib⁹ clige. libbe
ut carib⁹ gelre p̄t sicut m̄p̄t auxiliatorib⁹
ad eum q̄oz dat. **Liber Basili⁹**

Cleonardi Arretini ad collucitū salutatum p̄fatio
in magni Basili⁹ librum incipit feliciter

in copia sui ita magis q̄o breviter
meritorib⁹ fonsit. So tibi hunc librum colluci: ex media (yt aiunt) grecia
delegi. vbi eiusmodi rerum magna copia est. et in
finita penemultitudo. Nec veritus sum. ne abs te. vt
parum liberalis ac sane ingratius accusarer. si ex tanta
abundatā hoc tam paruum munus ad te mitterem. nes
q̄ enim id nūc ago (neq̄ ita amens sum) vt existimē hac tantula re sum
mūs tuis erga me br̄ficijs satis facere posse. Sed vt mercatores solet de
gustationem aliquam rerum venalium accipere. quo facilius di illarum
emptione deliberare queant. sic ego quum cuperem pro tuis singularib⁹
meritis. summaq⁹ in beniuolētia quicquid mea opera. labore. industria
efficere possem. in te vnum cōserre. hunc tibi librum transcripti quasi de
gustationem quādam studiorum meorum. quē si tibi doctissimo homi
ni probata esse sensero. maiora cum fiducia deinceps aggrediar. tuo gra
uissimo atq̄ optimo iudicio cōfirmatus. Et iam non paruis munuscu
lis. sed maiorib⁹ tecum agam. quanq̄ id. quod de muneri parnitate sus
pradixi. non ad librum ipsum. sed ad cōuertendi laborem referri volo.
Nam ersi liber per se brevis est tantum tamen ponteris ei adyicit Basili⁹ nomen. vt magnus putari debeat auctoritate scribentis. quē quitem
apud grecos tanta est. vt & leueritate vitez. & sanctimonia morum. & p̄f
terea optimarum artium studio. sacrarumq⁹ litterarum doctrina c̄rē
ris ferme omnibus existimetur precellere. Sed quum sunt permulti at
q̄ in dīcti libri. quos ille accuratissime scriptos reliquit. nos in p̄fensi
tia hunc potissimum delegimus. q̄ maxime eum conducere ad studia no
stra arbitratī sumus. Atq̄ eo libentius id fecimus. q̄ auctoritate tanti
viri ignauiam ac peruersitatem eorum cupiebamus refringere. qui stu
dia humanitatis vituperant. atq̄ ab ihs omnino abhorre dū c̄sent.
Quod ihs cōtingit sere. qui ea tarditate ingenij sunt. vt nihil altum ne
q̄ egregium valeat intueri. qui quum ad nullam partem humanitatis
aspirare ipsi possint. nec alio quidem id debere facere arbitrātur. Sed
hos cum sua ignorātia relinquamus. neq̄ em digni sunt de quibus ver
ba siant. & iam Basiliūm ipsum audiamus. in quo animaduerte queso
alib⁹.

CSequuntur Tituli p̄fentis libelli.

passu jibi p̄m̄l f̄t̄r̄ de s̄ḡr̄to d̄t̄ d̄n̄ m̄r̄nt̄o n̄t̄ alio n̄
n̄b̄ est̄ v̄f̄so q̄b̄t̄ il̄ d̄t̄ d̄n̄ m̄r̄nt̄o n̄t̄ alio n̄
ḡst̄n̄t̄ alio n̄t̄ c̄r̄qua c̄m̄t̄ v̄m̄o v̄d̄h̄o 1

Liber Basili⁹

C Tituli presentis libelli

C Prologus.

Quę ad eternam vitam cōsequendam cōferunt. ea sola querēda esse.
ac in bonis numeranda.

Quātum inter eternam ⁊ presentem vitam intersit.

Primum poetis. oratorib⁹. alijsq; scriptoribus probatis. deinde vero sa-
cre discipline. quę ad eternam vitam dicit. operam dandā esse

Quia in re couenant differatq; theologia ⁊ extraneq; discipline

Quo pacto accipieđe sint extraneq; discipline. ⁊ p̄: de legēdis poetis

Quomodo legendi sint oratores:

Quia de causa poeteſint: historiciq; legendi

Quia de causa: et quo pacto phōs legere debeamus?

Propter exempla claroz viroz quę a poetis historicisq; referuntur. ip-
sos non negligēdos esse.

Ex disciplinis extraneis. dūtaxat utilia ⁊ ad finem humanae viteę at-
tingēdum cōferentia excependa esse.

Q̄s nō. nisi multis laborib⁹ exercitatiōibusq; vitā meremur eternā.

Quoniam modo cibis ⁊ ornamenti erga corp⁹ nos gerē debeam⁹?

Dementis expiatione per cōtemptum eaz. quas sensus nobis porri-
gunt voluptatum.

Despiciēdum esse corp⁹. nec multū curę ei impētendum.

De cōtemptu corporis. quem cōsequit̄ cōtemp⁹ diuitiaz.

Adulationem ostērationemq; fugiēdam esse.

Minutatim ⁊ vndequaq; cogēdum esse. qđ ad eternam vitam cōse-
quēdam cōducere videatur.

Q̄s nō retardenur ex eo. q̄ ad vitā eternā ducūt. sunt laboriosa.

Magni Basili⁹ Cesareę ciuitatis Archiepi ad ne-
potes suos pulchyz de legēdis libris secularib⁹. opus-
culū. titulis. rubricisq; interstinctū incipit sc̄eliciter.

C Prologus

Ultra sunt filij. que hortant̄ me ad ea vobis cōsulenda. q̄
optima esse duco. quęq; vobis. si illa sequim̄. pfutura co-
fido. Quippe ⁊ huic etas. ⁊ multaz rerum viis. ⁊ insis-
per (qđ omnia maxime docet) in virāq; p̄tem mutatiōes
hatis esse exptum. humanaz rerum me fecere peritum. Itaq; possum q̄s

ludibria inquit detinunt 1. mae
qui nup vitam ingressi sunt. quasi viā aliquam. qua tutissime p̄ficiantur offendere. Accedit ad hoc q̄ naturali quidem necessitudine me parētes nemo est nobis p̄tinctor. quā obre ego quidem erga vos nec mln⁹ beniuolētē habeo. quam ipsi parētes. vos autē puto nisi forte me viā fallit opinio) quum me inueniū. paretum desiderio hanc quāq̄ moneri. Si igit̄ quē a me dicent. ea vos luscipe ac sequi parati estis. in secuto eritis ordīe laudator̄ apud Hesiodum. Si min⁹. ego sane nihil molestum dicam. Vos autē memistis carminū illor̄. in q̄ ille poeta inquit. Optimum illum esse. qui p̄ seipm̄ q̄ agēda sunt cōpīcāret. sequenti autē gradu qui alior̄ cōsilia seq̄ret. qui p̄ oad neutrū horum aptus esset. eum penit̄ esse inutilem. Nec vos vlla admiratio teneat. si q̄tidiē ad m̄gros euntib⁹ vobis veterūq̄ viroz et ingenio et doctrina p̄ficiātū. per ea q̄ illi scripta reliquē. cōtūmū vsum et familiaritatē habetib⁹. ego aliquid utili⁹ ex īciplo inuenisse p̄ficear. Equidem hoc ipm̄ monit⁹ vno. nō oportere vos eiusmodi viris ita mētis v̄q̄ gubernacula p̄mittēt ut quē etiā dicit ea seq̄mū. sed id dūtaxat qd̄ vtilitatem affert ab illis accipiētes. scire etiam. si sit op̄ cōtemnē. Quę igit̄ ea sunt. et quē ad modū discerant. Id iam vobis aperiām hinc sumēs initū.

CQuę ad eternā vitam cōsequēdam cōseruit.
ea sola querēda est. ac in bonis numerāda.

*modus
claviger
et
tusus*
DOs quidē oī suū bāchumanā vitam nihil oīno esse arbitramur nec bonum quicq̄ estimādū censem⁹. neq̄ appellādū. quod nobis vtilitatem hucusq; sup̄pediter. nō itaq̄ dignitatem. nō amplitus dinem maior. nō corporis vīrcs. nō formam nō magnitudinē. nō a cūscis homib⁹ habitos honores. nō ipm̄ imperium. non quicqđ dici p̄t in hac vita excellēs. sed lōgius n̄ p̄cedūt spes. et ad alteri⁹ vīte p̄paratiōnē cuncta molimur. Quę igit̄ ad hāc vitam p̄seruit. ca nos totis virib⁹ optāda querēdaḡ esē arbitramur. Quę do illuc vīq̄ p̄uenirenequeāt. vt nulli⁹ momēti despiciēda.

*modus
claviger
et
tusus*
CQuantū inē eternā et p̄tēm vitā intersit
IUenam tñ istasit vita: etq̄ pacto illa vnuat: id sane ostēdere plus negoq̄ esēt. quam nos in p̄ntia lusciperim⁹. maiores etiā audita res. quam ipsi nūc estis. ad p̄cipiendū req̄rit Hoc solū quum dixerō. satis abūce vobis dirisse putabo. Si q̄s oēm post creatos homines foelicitatē mētē cōcipiat. similq̄ in vnu cōgerat vnuersam ne p̄uā quidē p̄tē illo rū bonoz adq̄re cōperiet. Sz ab mīmo illi⁹ vīte bono. oīa hūana simul collecta magis abessē. quā vībrā et somnū a veris reb⁹. Immovero (vt propiori vīta similitudie) quāto in omni rēp̄ciosor est anima q̄ corp⁹.

*modus
claviger
et
tusus*
Andib⁹
nisi ad letq̄ exāmīo palōsso fuerit assūptū. nō
est pubērū relāmē
ad letq̄a p̄ceptuētq̄ vīta
vīta. tūp̄entata p̄tē lā

et quod gabudeat etiam
ad munera nostra ut sum manipula

30

Basilij de spiritu

tanta virtusq; vite differentia est.

Consumum poetis.oratorib;.alijq; scriptoriis
bus probatis.Deinde vero sacre disciplinę q; ad
eternā vitā ducit.operā dandā esse.

Dhac porro vitam sacri ducit sermones p; occultas nos eruditætes.

Donec tñ pfundū illoz sensum.p; etatem nobis p; cipe posse nō li-
eet.in alij no oino diversis.q; in vmbbris quibusdā lpeculilq; oculos
mētis exer cē debem;.eos imitates q; ad certamē se 2parāt qui r saltu et
motu manū in ludo exercitati.calidius deinceps in certame descedunt.
et nobis p;fecto certamē quoddā incumbere putandū est.r quidem q;im
certamū maximū.cui gra cuncta tentāda sunt.r totis virib; incum-
bedum ad huiusc rei p;parationē.r poetis r oratorib; r scriptorib; cete-
ris.oib; deniq; homib; inherēdum.vnde nobis ad ingenij exercitatio-
nem aliq; sit assēcūra vtilitas.Uelut iig; i qui tñ gūt quom p;mo q;bus
dam modis id q;do colore receptuz sit p;pararūt.tadē postea florem sup-
inducūt.sue purpureū.sue quēvia alium.Eodem nos itēmodi si
vt in delibilis sit apud nos p;bitatis lnia cupim; quom iis extraneis di-
sciplinis fuerim; imbuti.tum sacris r occultis operā dabim;.r q;li sole
in aq; prius vidē assūfacti.ad ipsam lucē dirigem; intuitū.

Cqua in re cōuenient differenç; Theologia
et extraneæ discipline:

Iqua iig; cōuenientia virtusq; sit.pūllis nobis erit tal; cognitio.
si at nulla sit.ca tñ adiuvicē cōferre.r in q; differat internoscē.nō
pax nobis fruct; p;bebit ad potionis vite cōfirmationē.**S**z qua silius
die tremur ad hāc rem ostēndā: Nēpe vt plāte p;pa frus cōfructū po-
ducē.asserūt tñ aliquē ornātū r frōdes ipse circa ramos diffuse.Iea p;fe-
cto r aīe quidam p;cipiūs fruct; est veritas.nō ināmenū tñ et hac extra-
nea cōridari sapia.q; tanq; frōdes q;dā,r fructū tegmē p;beat.r specie
intuētib; letiorē ostēdat.Hoc secūle aut̄ moy sen illū summa p;uden-
tia virum.cui apud oēs gētes maximū est insapiētia nomē qui nō pri-
us ad tei contemplationē accessit.q; in egyptior; disciplinis metem erer
cūsset.Hec eadem seruēt Daniele sapiēti.q; cum apd babylonios chal-
deoz sapiam imbibisset.postea rex diuinaz attrigisse doctrinā serf

Cuo pacto accipiēdē sint extraneæ discipli-
ne;r primo te legedis poetis.

Ed iam satis abūte demōstrātū est.nō inūtilem esse mentib; nos
stris hanc extranēam scientiam.Nunc vero quo pacto illa nobis
accienda sit.dicēdūm videt.**P**rimo iig; vt a poetis incipia.cū illi va-

derib; aploide nō suadit arborēm mūtūlū
mūndūz hōstē ligulā līmberg p; apod.ad q;elic; ut
dēcērē vītē do māltī strīt extīgūtē vītē do māltī strīt
Huc vītē do māltī strīt extīgūtē vītē do māltī strīt

Liber

rij multiformesq; sunt. nō oib; q; ab ipsis dicunt adhibēda ē mens. s; cū excellētum viroꝝ dicta aut sc̄a comemorāt. tūc tota mēte moueriatq; inflamari debem;. maximeq; conari ut tales ipsi sim;. quales illi fuere. quū ꝑo in improbor; homin; motionem incidit. fugiēda ē illoꝝ imitatio. auresq; claudēdē. nō lec; atq; ipsi ferunt Ulyssen ad sirenum cant;. praeceq; cofabulatiōes via qdā sunt ad facinora. Quā obrem omni diligētia eurādūm ē. ne int̄ illam quam plērūq; sermōes hñt festinatate. latēter admittant̄ aliquid mali ut hi q; venena melle p̄mixta absorbent. Nō igū laudabim; poetas. neq; cum iurgia referunt. neq; cum scurras. aut amantes. aut ebrios. aut dicaces unirant̄. neq; cum diuite mēla cātuq; disso- luto felicitatē definuit. mūm vero quom de diis aliquid dicit. et maxime quom de ill̄ ita narrat. q̄si plures sint atq; discordes. Nam apud eos. et frater in frēm cōcurat. et parētes filiis. et filiū parētib; infestrūt bellā. deoꝝ ꝑo adulteria atq; amores et celestos cōcubit̄ et eos maxie summi ac p̄nicipis om̄ (vt illi assicurūt) Iouis. q̄ne de pecudib; quidem sine rubore q̄s dicit. ihs relinquerūt qui in scena plant̄. Nec eadem dicēda sunt et ceteri scriptorib;. et tūc maxime quom ad voluptatē loquuntur.

Quomodo legendi sunt oratores.

Ed nec oratorū artem in mentē do imitabimur. neq; em in iudiō neq; vīquā alibi. metu nos decet. q̄ rectum ac ver̄ iter vīte elegi- m;. quib; inter dicta sunt mēdia legi pcepto. S; tūc maxime orato res amplectemur. quom aut ſtutē extollit. aut vītia effulminat. Ut em ex florib; ceteri quidē nihil sumūt pter odore atq; colorē. apes ꝑo et mel la in teſciūt exercepe. ita qnō solum ꝑoꝝ festinatē sequuntur. fructū ali- quem p̄cipe p̄nt. S; qm̄ in apūm mētionē incidim;. pſeq; mur hāc sili- tudine. Ille em nec oēs parit flores atēt. nec si q̄s ad eū totos absu- mūt. s; eo solo ablato. qd̄ op̄i suo aptum sit reliqui omne valē sumūt. Et nos q̄si sapim;. quom id exceperim;. qd̄ veritati amiciū cōsentaneūq; sit. cetera oīa tralgredeimur. Et velut i roīis legēdīs sentes vitam;. ita quātū vīlītē scriptū est accipiētes. reliq; que nocē p̄nt declinabim;. Prin- cipio igū disciplinaz qualibet cōsiderare oportet. et ad finē dirige. lapi- des ad filū dorico puerbio redigētes.

Qua de causa poētē sunt historiciq; legēdi?

I quoniam ad hāc nrām vīta p ſtutē ascēdit. x̄tus aut ipse mul- tū a poēt̄. multū ab historiciis. multū etiā magis a philosop̄is laudat eoz ꝑoꝝ marie ē iherēdu. neq; ei p̄z vīlītā h̄z p̄fuctūdō qdā et sailia ritas ſtutū mētib; inuenītū animisq; ifusa. qui maxie iherē soleat et pene intelēbilia ecē. q̄ in tenera etate diſcūnt. p̄p̄ aīoꝝ molliciē p̄fude inuista.

q̄ talans dobbel
et dñe nō am̄ aīoꝝ netus
ou interrogat̄ andunc̄ an p̄m
m̄nab gabrinḡ. et nō meas
cab p̄m̄l̄ q̄b̄ r̄vto rapere
et buer̄. nō panor̄ sun̄

Gafilü

31

Gahilij

Et quid aliud Hesiodum voluisse putandum est. quom illa scripsit carmina que vniuersi decantat: *Aspera inq[ue] primo et pene inqua et sudoris cotonui et labor plena est via. que ad frumentum dicit. quamobrem nec cui iussus est. propter arduitatem illam capessere. nec capessenti facile ad cacumen euadere.* Sed vbi id superaueris. ex ei¹ saltigio videre licet. ut via illa leuis sit et pulchra. vt q[ui] expedita et facilis et loge locum ditor. q[ui] altera q[ui] ad virtus dicit. quam vniuersam simul arripi posse ipse item poeta testat. *Mibi quidem yit[er] nihil ob aliud.* q[ui] vt nos ad frumentum. pbitatemq[ue] ad hortaret ista dixisse. ne laborib[us] victi ante funem desisterem². *Sed et si q[ui]* ali³ simuliter frumentum laudarit. eius sermones promptissime recipiemus. Ego autem e quodam viro qui ad inuestigandas poetar[um] mentes acutissimus habet audiui. quum dicet totam Homeri poemata laudem esse frumentis. omniaq[ue] illi⁴ poet[us] huc tenderem. nisi quid interdum incidet sit. verum in eo loco vel maxime id patere. quom finit cephalognor[um] ducen[ti] naufragio electum tam spectabilem fuisse. vt illos q[ui]lb[us] et solis et nudus apparuit. verecundia aliqua auertet. quia doquidem pro vestib[us] virute illu[m] dicit ornatum. vt primu[m] regina reuerita sit cum. deinde reliqua pheacu[m] multitudo tati putauit. vt relictis epulis quib[us] comes abatur. vnum illum cuncti intueretur. nullumq[ue] eoru[m] esse. qui eo tempore magis quicq[ue] abdys optaret. q[ui] Ulyssen fieri quanq[ue] et nudum et naufragum. Solebat ille poetar[um] interpres hoc in loco clara voce clamare. *O homines sit vobis cura frumentis. que et cum naufrago simul enat. et in littore nudum electum fortunatis pheacib[us] venerabiliorum ostendit.* Et p[ro]secro ita res est. cetera omnia no[m] magis possit oculum sunt quia cuiusq[ue] et in talariu[m] dhuc illucq[ue] tra[ns]euntia. *Sola vir[us] et viu[er]i et mortuo stabilis est s[ic] ma possessio.* Qua ratiōē mot⁹ inhi videtur Solon cum inq[ue] ad diuitias. At nos nō permittabim⁹ cum frumento diuitias. quoniam virtus summa est. diuitias vero alias ali⁹ possidet. Similia his sunt et a Theognite dicta qui inq[ue]. deum (quemcūq[ue] rādem is senserit) varie hominib[us] talentū appēdere. alio em tempore diuitias affluere. alio nihil possidere. *Hec eadem a Prodigio sophista quodam in loco suo[rum] librorum de frumento ac virtus sapientissime scripta sunt. cui quidem prestat[ur] sunt aures. neq[ue] enim spernendus est ille vir.* Is vero ita inq[ue] quātum ego memini (nam ei⁹ verba non teneo. nisi q[ui] sine metro sit ait) *Herculem cum is adolescēs esset vestre ferme etas. diu secum multumq[ue] dubitasse utram viam caperet. quom duas videret. unam volup[er]atis. alteram frumentis.* Inter ambigendum autē duas accessisse matrobas. has vero esse et frumentum et maliciam. statim quidem igil eti⁹ ille sile[re]t. manifestam fuisse diueritatem illarū.

Virtutē p[ro]p[ri]etate
et utilitate

Vnde posse hoc sudore parata

*Ardui et huiusmodi
d'perit et p'nt*

*esperare posse sed utrumque
sit facilis adiuvo utrumque*

per fortis quidam prius fuit

nao quod d^r imitato^r
mit patet nosq^r a respodit
VB in Lydias

Liber

viteri enim alteram accuratissime ornatam, fluentē delitūs, et omnium
voluptatum examen post se trahētem. Nec itaq^r omnia ostentantem et
multo etiam plura pollicētem secum trahere Herculem tentauisse. Al-
teram vero asperam et dura seuereq^r intuētem talia econtra dirisse. Pol
licuisse nec voluptatem aliquam, nec quietem, sed labores, pericula, sus-
tareq^r infinitos terra mariq^r tolerados, premium aurem illorum fore
(vt ille aiebat) deum fieri. et hac tenui Herculem secutu fuisse.

C Qua de causa et quo pacto philosophos legere rebeamus a.

I fere omnes qui modo aliquid in philosophia scripsere, ut quis-
quis magis potuit, virtutem laudarūt quib^r lane credendum ē,
conādumq^r vt in vita nostra id ostendam^r. Nam quisquis ea, que alijs
verbis dumtaxat philosophatur, reb^r ipsis affirmat, is vere sapit, cetero-
ri velut vmbrae volitāt. Nec secus ea res se habet, quam si pictor egregi
am viri formam imitatus sit, hic autem reuera talis existat, qualēm ille
in tabula expresserit. Qui enim virtutem in cœtu hominum laudat, am-
plissimisq^r verbis exrollunt, ipsi vero et libidinem temperat, et questū
iusticie anteponunt, hi mea sententia nihil differunt ab histriōibus, qui
cum poemata is sc̄na agūt sepe ut reges vel ut potētes prodeant, quim
neq^r reges sint, neq^r potētes, neq^r omnino solitani liberi. Atqui in illis
quisquidem, sūd yllo modo vitare potest, nūq^r partitur liram sibi disso-
nare, neq^r chorū princeps in cōcīnū sibi chorū habere. Iste vero quis
piam secum dissidēbit, neq^r vitam cōsentaneam verbis p̄ficit. Sed
Eurypite auctore, linguam quidem iurasse dicit, mētem vero iniurā
māisse, et bonum videri, quā esse magis cupiet. At hic est ultimū iniurie
ēmin^r, siqdē credē oportet, Platō, bonū viteri quū nō sis

C Propt̄ exempla clarorū viroꝝ, q̄a poēt̄ historicisq^r referūt ipos nō ne-
e A igitur quē de virtute scripta sunt, ita ut dictum est accipieā
censeo. Quoniam autem prēclara facta maiorum, aut memorie suae
cessione, aut poetarum vel historiorū libris vñq^r ad nostram etatem co-
seruata sunt, nechui quidem generis utilitatem negligem^r. Ut ecce Per-
icles atheniensis, quom eum quidam ex fori hominib^r probris laces-
ret, nihil est irritat^r, neq^r animo comotus, sed per vñuersum diem per
seueratum est, cum ille nullo maledicto abstineret. Hic vero tanq^r ea res
nihil ad se pertinet, cotemneret. Uesper autem iam facto et tenebris exor-
tis quom iugator ille vix eo tempore abire vellat. Pericles famulo cū
lumine accito p̄secut^r est ipm, ut sibi quā lōga esset ad phām exercitatio.
Itē quim qđa irat^r Euclidi megarensi nece minaret, idq^r se facturū iura
mēto firmaret. Euclides cōtra iurauit, se pfecto illū placatuz, effecturū

meritis ligide un p̄m ad ueritatem didebat
ad p̄m p̄p̄ha deponit

rebus et cōtra p̄adē
appat ut p̄m ab ueritatem affracti p̄p̄ta p̄fici

Basilius **de** **dant**

32

versus *Caro* **Bahlin**

qz. ne sibi infensus foret. qz opere preciu est aliqd huiuscemodi exemplū sic
curriēmentib' hom̄ iam ira cferuerentū. Tragedie qm̄ nequaqz est cre-
dendi diceti. in inimicos armabit ira man'. Sz potissimum eset nullo mō
irasci. Sun id fieri no pi. at tonis freno moderandū est. nec p̄mitendū
lōgius efferni. Sz reducam' oronem iram ad claroz viroz exemplū.
C P̄sillauit quispia Socrate Sophronici filiū faciem ei' petulatissi-
me cedens. socrates vō nō repugnauit. sz illi' ire ac petulatō se p̄misit.
donec vult' ei vndiqz tuber fiet. Ulez vbi ira illi' saciata e. Socrates q̄
dem nihil aliud egit. nisi q̄ frōti sue inscripsit p̄cussoris nomē. quemad
modū statius fieri solet. ille in qz h' op' effect. nec vtteri' vlcilci pererrit.
T hec qnris silia sunt. pdigna esse imitatiōe duco. h' em̄ socratīcū. illi
nro coenit. qd inonet ut p̄cūtēti maxilla vñā. altera porriganus. tñ
abest ut v̄lsciamur. Id autē Periclis aut Euclidis sile est illi. q̄ mone-
mur plequieres expectare. et benigne iras illoz tolerare. et inimicis bona
precar. non autē maledice. nam q̄ in illis erit p̄ceptuār. is postea p̄ce-
ptis nr̄is adq̄scet. nec qsl̄ ip̄ossibilia sint. aspnabit. Haud lane p̄tereun
dū est Alexandri regis memoabile factū. qui cū darij filiasi caprim ha-
bēt miz in modū. vt ab oib' p̄dīcabaſ formolas. ne v̄lē quidē volūs
it. turpe esse ratus eos. q̄ viros vicissent. a mulierib' supari. Docili nro
coenit. q̄ aspiciēs mulierē ad voluptatē. et si rem no colūmet. tñ qz ad
id cocupiuit in corde suo. criminē no caret. Illud at Clinię Pythagore fa-
miliaris difficile ē credē. nō dedita opa. sz fortuito nr̄is coenire. qui cū
possz trū talētoz damnū iurejurādo sibi delato effugē. soluē quidē mas-
luit. quā iurare. quanqz sine giurio id facē licet. Audiuerait ille. vt mihi
vite p̄ceptu dñi iuramēta vetatis. **C** Ex disciplinis extraneis.

Vide hoc pceptu dñi iuramenta vetatis. **C**Ex disciplinis extraneis.
durarat vtilia et ad finē hūanę vite attingēdū sererū excepēda esse
Ed redeo ad id qđ in pñr dicebā. nō oia nobis recipiēda sūr. s̄ tñ
vutilia. Et enī cū eos cibos. q̄ obesse pñt corpori. diligenter vitem⁷ abs
surdū est disciplinaz. qđ⁷ animus alitur. rōem nullā h̄re. s̄ tanq̄ torres
aliquis q̄cīq̄ soz̄ obtulerit sine delectu imergē. Et qui gubernator nō te
mēnani vēnis pmittat. s̄ ad portū dirigat. et sagittari⁷ ad signū. et faber
et architect⁷ sine aliquę sive arti respiciat. nos ab huic opificiū
dis reb⁷ nr̄is supari. Ne q̄z ei manualiū operz finis aliquis ē. vite aī hūanę
finis ē nul⁷. quē iturāt hi q̄bū viue q̄rūt. q̄ si nulla roe huc atqz illuc i
vita iactaremur. quid in nos atqz rates gubernacul⁷ carētes interessat.
Tunc vt musicis gymnicisq; certamib⁷ eorundē sunt exercitatiois. quo
rum et premia. nec vilius quam se palestra aut pancratio exerciūt. lira
deinde aut tibia certat. Neq; em Polydamas id agebat. nec Mollo. s̄ alii
rebotantur. qđ gallop⁷ natus fuit.

Dmuliebris. Et si plurima ibi mortis atq[ue] n[on] hominis
misericordia deponit in h[ab]itu et ab ornacione resarcit velib[et] alle-
gandis p[er] viae sollemnis ipso sapientiae q[uod] virtus est quippe quae
cum ratione. Sunt et proprietas multasq[ue] virtutis.

vix dux fratre atque **Liber** *yl pte vagile vlx*
ante olympicum certamē currus sistebat curretes. Mlo vero in clipeo
victo stabat. nec depelli ab eo villa vi poterat. sed resistebat nō sec' ac ita
tua quidam plumbō affixa. **N**s si Marsi aut olympij musicam essent
meditati. relicto piluere atqz gymnasio. sero coronas aut gloriā assecuti
essent. aut effugient ne corpora sua terribilis haberetur. Sed nec Thymos
theus relicta musica sua in luctaminib' versabat. Neqzēm assecut' sus
isset ut cunctis musicis lōge antecellēt. cui tm superaret. artus ut quotis
ens libuisset. aios horumz vēhemēti armonia accēderet. et rursus molli
ac placida leniret. Quippe quoniam aliquādo in Alexādri cōuinio eū can
tum quem phrygiū appellat modulare. vloqzdeo regem excitatissim' dr. vt
ad arma capienda psili' et. atqz iterū ad comedatores epulasqz reducisse
modulatioē mutata. tatas vires hz in musicis gymnicisqz certaminib'
ad finem suū directa exercitatio.

Ns non. nūl multis laboribus exercitationis
busqz. vitam meremur eternam.

Ed quoniam in coronariū atqz pugilium exempla incidim'. prose
quamur aliquatis per in ea re Porro illi quadam incredibili labo
rum toleratiā vires adepti. cum infinitis sudoribus in gymnasio mana
rint. innumerisqz plagas in exercitatiōe rularent. victum autem nō vo
luptuarū. necqz lucidum. sed quē magister ludi p̄cipi' pserit vicitarint.
et in ceteris omnib' Cneorōnem p̄rahām ita' instituti. vt vita ante et
tamē acta ineditario fuerit certamis. tādem se nudat in stadio. et summo
labore ac periculo decertat vt oleastri aut apū aut eiusmodi corona donē
tur. victoresqz a precone bucanēt. **N**los vero quib' premia vite nre
deo mirabilia p̄posita sunt. vt nec magnitudo eoz dici possit. nec mul
titudo numerari. in vtrāqz aurem securi dōmiētes. altera manu capere
posse credem'. pmulti sane et inertia. et Sardanapal' ille p̄mas omni
um p̄es in beatitudine ferret. vel margites forte. quem necqz aratorem.
necqz flosorem. necqz cuiusqz rei actorē fuisse Homer' ait. Si vtoz Ho
mero credēdum est portusquā Pyctaco. qui in q̄t. arduū esse bonum exis
tere. multis enī laborib' susceptis vir eoz bonorum compotem fieri co
tingit. quoz nihil in hac vita esse simile pauloante dicebam'. Non igit
deī deīdum est nobis. nec p̄breni voluptate maxime spes abūciendē. nūl
velim' cōuitia pati et poenas subire. nō hic apō homines. quāqz nō hoc
quidem paruum recte sentierit. sed aut sub terra aut vbiqz hinc illa iudic
cia. nam qui nō ex voluntate delinquit. is forte aliqua dignabit' venia. qui
autem ex proposito peiora eligit. nullam habet excusationem. quin muls
tiplici poena afficiatur.

Liber Basilij

Cuonam moto cibis et ornamētis erga cor
pus nos gerere tebeamus:

Tid igitur facēdum est dicet quispiam: quid aliud q̄z curam ani
mę habēdum, ceteris omnib⁹ pro nihilo habitis. Non ergo cor
pori seruēdum nisi quātum summa coget necessitas. Sz anima bonis ar
tibus imbuēda. ⁊ ex corporum vinculis ac passionum societate per phi
losophiam eximēda. Illud prēterea efficiēdum est, vt corpus laborum
patientissimum sit, ventri autem nō ad voluptatem, sed ad sustētationē
porrigēdum. Nam qui semper cenas atqz coquos mente agitant, epu
larumqz gratia terras mariaqz perscrutatur, miserabili admodum ser
uitute p̄gnūtur, ⁊ grauissimo domino tributa pendit, nihil leuius pa
tiētes quam y qui apud inferos poenas dant, virga ignem diuidētes, ⁊
cribro aquam ferētes, ⁊ per fossum vas implere amhelates, nullum finē
laborum habētes. Tonderi autem aut amicī vltra quam necessitas sit
aut miserorum est scđm Diogenem, aut insuriorum. Itaqz occupatum
esse in corporis ornatu, non minus turpe dicēdum arbitror, quam aut
pelicem esse aut adulterum. Quid em̄ refert homini gnaui p̄fide am
iciatur, an vili aliqua veste: dummodo corpus ab intemperie tutetur. Qđ
et in ceteris obseruādum ē ne quid superuacuo moliamur, nec plus cor
pori tribuamus q̄z animę comodum sit. Nec em̄ minus turpe est viro
qui vere hoc cognomine dign⁹ existat, numiam curam corporis habere
quem ad aliam quāuis passionem effeminentum est. Omne porro studi
um ponere vt corpori quam optime sit, hominis est scipsum ignorātis,
nec intelligētis sapiens illud q̄ nō id quod cernitur est homo, sed opus
est maiori sapientia, vt quisqz nostrum quid tādem ipse sit possit agnosce.

CDe mentis expiatione per cōtemptum earum quas sensus nos
bis porrigit voluptatum.

Erum enim hero id assequi nō expiata prius mēte, impossibilis
est, quam lippis oculis solem perspicere. Expiatio autem anime
sit (y ut breuiter simul z abunde vobis dicam) per contemptum earum,
quas nobis sensus porrigit voluptatum. Nō igitur oculi pascēdi sunt
absurdis spectaculorum miraculis, nō aspectu corporum voluptatis sti
mulis relinquētum, non per aures sonus infundendus, qui animam
corruīpere possit. Nam ⁊ nequicia et ignavia ex huiusmodi musica gi

Liber Basili

gni solet. sed ea iusticia recipienda est. qua vslus David poeta sacrorum carminum regerit. et serunt ab insania liberantur. ¶ Pythagoras etiam quum iuuenib[us] quibusdam vno sertis saltuq[ue] per ciuitatem lasciventer obuiaret. iuste dicitur ei qui modos tibia faciebat. ut mutata armonia doruum personaret. quod ubi factum est. bacchantes illos adeo resipuisse serunt ut sera abuicerent. et rubore vultus v[er]e recidiam confessi domum abirent. Tantum interest corrupta an salubri musica impleare Quamobrem ab hac quidem musica que nunc in vslu est. non secus ab horrendum vobis censeo. quam a quauis feditate. Jam vero eos vapores. qui odoratum delectent. aeris miscere. aut vnguentos perungit. etiam interdicere vobis erubesco. Quid dicendum de his voluptratibus que gustu aut tactu sunt: an dubitandum. quin ille quoq[ue] eiusmodi sint. Vnde nisi quis caueat. ventri ac somno seruire nos veluti pecora copellant.

¶ Despiciendum esse corpus. nec multum cur re ei impendendum.

Eniq[ue] (vt summatum dicam) vniuersum corp[us] despiciendum est. nisi in luto voluptatum velimus summi gratia. aut certe tantum indulgedium vt philolophie (vt inquit Plato) ministerium prestare possit. Eadem ferme Platoni et paulus monet dum ait. non oportere nos prouidentiam aliq[ue] corporis habere ad voluptates. Nam q[ui] qui corpus optine curant. animam vero que eius seruatio vti debet. negligunt. nihil ab ipsi differunt. qui vt organa quam optima habeant summo studio conquirunt. artem vero cuius gratia illa organa sunt comparata. despiciunt. Proxius igitur seruandum est. Nam castigare corpus. et compescere eius impetus vt immatrem quandam beluam oportet. et eiusdem aduersus animam temerarios motus rationis habentia cohibere atq[ue] sedare. non autem frena voluptatum remittere. et anime curam abuicere. et instar aurige violentia equorum tracti deserri. sed Pythagore meminiisse. qui quom intelligeret quendam ex familiarib[us] suis cibi exercitationibus vt pinguis fieret curare hic inquit non cessat molestiorem sibi carcere rem instruere. Qd gen[us] molestie quom suspicaretur Plato corporis suum impetrare. academiam insalubrem attice locum seruit ex industria teologis. vt plus q[ue] bona habitudo corporis (ceu vritis nimia luxuries) ab eis rem amputaret. Ipse quoq[ue] iam audiui ex medicis. summi corporis validitudinem periculosam esse. Quom igitur hec nimia indulgentia et ipsi corpori inutilis sit. et ait impedimentum afferat. in ea restudiu ponere. inaustissima est insania.

*deus qui sunt
pro ebram Abellus*

34

Liber Basilij

De cōtemptu corporis. quē psequit stēpt⁹ diuitiar⁹

*lumen
gloriam
dicitur*
*admirari
libido
mīhi
cōtingat ex
paruo vitam agē omni carētem molestia.*
*Porro nō sine benevolentia q̄s
dam mīhi ui metem venit dictum Diogenis humana oīa simul cōtem
nētis. qui magno rege ditionem se p̄dicabat. q̄r videl⁹ paucor⁹ indigeret
At nobis nisi Pythie Mīli adlīnt talenta. et infinita soli ingera. et nu
merosa armator⁹ examina. nihil sat erit. Oportet autē vt ego quidem
arbitror⁹ Nec absentes diuitias optare. nec p̄ntib⁹ glari. nūli quātū scias
vti Sapiēter em Socrates. q̄ quā videt hoīes diuitias affuetē. eaq̄s de
cā fastidio qdā gloriabū dū vadē. nō p̄s inq̄t te admirabor⁹ q̄s notū mīhi
fuerit q̄ pacto scias vti fortunis tuis. Enī bō Phidias Polycler⁹ q̄s si
auro aut etore gloriati ent. ex qb⁹ alē ilicisib⁹ Jouē. alē iūonē effinxit
argus. ridiculi haberent. aliena bō sibi glie fore purates. p̄pria bō artē
q̄ illud aurz p̄ciosi factū est. silētio p̄reutes Nos at humana frute nō sa
uis decoris ipsā p̄ se hē arbitrat̄tes. minori reprehēde dīgas ec̄ putabim⁹.*

Adulationē ostētationēq̄s fugienda esse

*admirari
libido
mīhi
cōtingat ex
paruo vitam agē omni carētem molestia.*
*Porro nō sine benevolentia q̄s
dam mīhi ui metem venit dictum Diogenis humana oīa simul cōtem
nētis. qui magno rege ditionem se p̄dicabat. q̄r videl⁹ paucor⁹ indigeret
At nobis nisi Pythie Mīli adlīnt talenta. et infinita soli ingera. et nu
merosa armator⁹ examina. nihil sat erit. Oportet autē vt ego quidem
arbitror⁹ Nec absentes diuitias optare. nec p̄ntib⁹ glari. nūli quātū scias
vti Sapiēter em Socrates. q̄ quā videt hoīes diuitias affuetē. eaq̄s de
cā fastidio qdā gloriabū dū vadē. nō p̄s inq̄t te admirabor⁹ q̄s notū mīhi
fuerit q̄ pacto scias vti fortunis tuis. Enī bō Phidias Polycler⁹ q̄s si
auro aut etore gloriati ent. ex qb⁹ alē ilicisib⁹ Jouē. alē iūonē effinxit
argus. ridiculi haberent. aliena bō sibi glie fore purates. p̄pria bō artē
q̄ illud aurz p̄ciosi factū est. silētio p̄reutes Nos at humana frute nō sa
uis decoris ipsā p̄ se hē arbitrat̄tes. minori reprehēde dīgas ec̄ putabim⁹.*

f ij

Liber

quidem ipse quoq; modo laudabit iusticiam. si id placere audieritibus intelliget. modo eam vituperabit. si ijs apud quos loquitur injurias esse gratias cognoscet. et quod proprium ascensoris est ut Polyppus ad spes ciem subiecti soli colore mutat. ita et ipse ad voluntatem audientium sententiam mutabit.

C Minutatum et undequaq; cogendum esse. quod ad eternam vitam consequendam conducere videatur.

Ed hec in nostris libris addiscemus perfectius. in presentia vero umbrae aliquam virtutis descripsimus et his extraneis doctrinis. Qui enim diligenter equum recognoscit utilitatem. et si minus tam id agit. tamen ut magna flumina. multa ex multis locis accipiunt incrementa. Nam id quod inquit poeta si parum paruo addas id q; frequenter facias. non ad pecunie dumitat' augmentum recte dictum fuisse putandum est. sed ad cuiusvis scientie. **B**ias quidem igitur vno et septem sapientibus filio suo ad egyptios proficisci. rogantq; patrem quidnam agendo maxime sibi gratum saceret. si viaticum inquit ad senectutem compares. virtutem numerum pro viatico intelliges. sed arctioribus terminis illam circumscribes. ut pote qui eius utilitatem humanae vite spacio diffiniant. Ego autem siue quis Titoni senectutem. siue viuacissimi apud nostros Iathusalem qui mille annos minus triginta dicitur vixisse. si teniq; viueris temp' ex quo fuerint homines mortaliter seculum. quod quidem tale est. ut quemadmodum immortalis anima ita etiam illius seculi nullum finem mens humana possit cōcipere. Ad quod ut viaticum paremus. omnis lapis (ut dicunt) mouetus est unde aliqua utilitas ad eam rem sit nobis futura.

C Q; non retardemur ex eo. quod ad vitam eternam ducunt. sunt laboriosa.

D On igitur quia ardua sunt hec et laboriosa. idcirco torpescamus sed memores illius sententie. oportere videlicet unumquemq; vitam probatissimam eligere. expectare autem ut consuetudo faciat illam iocundam atq; dulcem videri. ea sequi aggrediamur. Turpe enim est. quoniam tempus per secundiam abierit. tunc denum illud reuocare. quoniam preter dolorem nihil sit amplius vocanti redditum.

Bafiliū

Conclusio.

So igitur que optimia esse rebar. partim nūc vos admonui. partim omniū vite tempore admonedo. Tlos autem quom tria sunt mordorū generā. vīnam ne vos ei lūmiles p̄fertis. quod insanabile est. neu ita mente egrotaris. et pleriq; solent corpore egrotare. Nam iū qui paruā alitudine affigunt. ipsi proficisciunt ad medicos. Qui vero grauiori mordo p̄fūtūr. ad se curantes accēlunt. At iū qui in atram bilem insanabiliter transiecti sunt. ne venientes quidem medicos reci- piunt. Quod vos non patiamini. nūc rectia consilia aspernantes;

Magnus Bafilius de poetarum orato- rum hystoriorūq; ac philosophorum legen- dis libris quo facilius intelligatur rubri- cis titulisq; interstinctus. fœliciter finit

periclob atque meſſ auditor auctor major q; cuitat u
reptos ambigunt. sylpho the posta dux aduerſo ludo n
egebant dñtlo amato Belli re exp̄la adiunxerū
et hominū suā armeniā latrone mātūlō dūcauerūt agros
stato. Et sequuntur ut apud plebei vīda glāciunt quād n
periclob agros rei pupillū doulunt ade ad hinc o quddas l
deſ q; m
acūffet ſo
redere p
vania coqd
poſtūq; et
pupillū ad
ſed Tidē a
deſ Verba
et rīq; q̄c
ratiōne pane
q̄ut aut ut
liberū offens
ad ſop̄pote
quezūd q; ſorq; adobſtib; opulq; dñq; quid hōue ſuq;
mauq; p̄d onib; q̄tūneb; ḡtē

Sequitur Axiochus Platonis de con- temnenda morte.

Infracto ut possis animo contemnere mortem:

Ad nomen cuius vulgas inane tremit:

Divini Socratis verba hec lege quis morientem

Axiochum monuit: illico tucus eris.